

LIV

25. årgang | Nr. 2 | Medlemsblad for Retten til Liv

TEMA

DEN UFØDTE PÅ VÆGTSKÅLEN

4 WHO's nye
abortanbefaling
under lup

8 Myndighederne
havde truffet
beslutningen

12 Årsmødet
– den ufødte
på vægtskålen

MEMLEMSKAB AF RETTEN TIL LIV

Årskontingent:

Enkelt-medlem kr. 150,-

Ægtepar kr. 250,-

Studerende og unge under 18 år kr. 75,-

Giro: +1-923-8417

Netbank Handelsbanken: 7625 1359220

Mobilepay: 86916

REDAKTION OG PRODUKTION

Jonathan Oehlenschläger Rasmussen, Vibe
Ryberg Holm og Ellen Højlund Wibe (redaktør)

Design og layout: Freehand

Tryk: Øko-Tryk

Oplag: 2.000 stk.

ISSN: 1902-4967

SEKRETARIATET

Landssekretær Ellen Højlund Wibe

Grejsdalsvej 430, 7100 Vejle

47 52 44 84 | ellen@rettentilliv.dk

UNGE

Ungdomssekretær Jonathan Vigilius

24 97 71 58 | ung@rettentilliv.dk

ABORTLINIEN

Abortlinieleder Marianne Jørgensen

91 89 04 83 | leder@abortlinien.dk

Telefonrådgivning: 48 39 48 48,

åben hver dag mellem kl. 19.00 og 22.00

Brevkasse: www.abortlinien.dk/brevkasse

Mailrådgivning: post@abortlinien.dk

www.abortlinien.dk

KOMMUNIKATION/WEB

Kommunikationssekretær Kerstin Hoffmann

25 77 67 57 | web@rettentilliv.dk

www.rettentilliv.dk

ØKONOMI

Regnskabsfører Jes Møller Dideriksen

93 92 44 63 | regnskab@rettentilliv.dk

BESTYRELSE

Formand: Ketty Dahl, galleriejer og kunstner

Næstformand: Kristoffer Nyrup Dahl,

cand.mag. og efterskolelærer

Kasserer: Jørn Blohm Knudsen,

virksomhedskonsulent

Elin Donskov, arkitekt

Pauline Balaban, stud.jur.

FORSIDEILLUSTRATION

Fokus på den ufødte på vægtskålen

Foto: pxhere.com

LEDER

Kynisk menneskesyn bag anbefaling fra WHO

DET GAV ET GIB I MIG, da jeg hørte, at Verdenssundhedsorganisationen WHO anbefaler at fjerne alle grænser for abort: Kvinder skal kunne få abort helt frem til fødslen!

Overlæge ved Rigshospitalet Øjvind Lidegaard bifalder anbefalingen, fordi "børn skal ikke være uønskede". Drab på ufødte forsvarer med sympatiske ord om, at det er for børnenes egen skyld, man tager livet af dem, så de ikke skal føle sig uønskede.

Men i virkeligheden er WHO's forslag i al sin uhyrlighed en logisk fortsættelse af mantraet: "En kvinde har suverænt ret til at bestemme over egen krop!" Om man slår det lille menneske i mors mave ihjel i uge 12, uge 20 eller dagen før fødslen, tja... barnet dør uanset hvad. Kvindens ret til at bestemme over eget liv trumfer barnets liv totalt. Det lille ufødte menneske har ifølge mantraet ingen rettigheder og værdi i sig selv.

Med ret stor succes er det lykkedes at bilde danskerne ind, at 12 ugers grænsen for abort er en vupti-magisk grænse: Før uge 12 er der ikke noget barn, men vupti efter uge 12 er der pludselig et barn! Det gør derfor ikke noget at fjerne fosteret før uge 12, hvis det er uønsket. Når en løgn gentages tit nok, fortrænges sandheden. Som om 12-ugers grænsen ikke var slem nok, fastslår WHO nu, at menneskets værdi er blevet så relativ, at man kan fortsætte til yderligere ekstremer.

Men grundproblemet ved abort er, at et menneskeliv kasseres. Et menneskeliv, der starter ved undfangelsen. Et lille menneske smides efter et voldeligt indgreb i skraldespanden. Jeg må tilstå, at jeg er nødt til at holde dette faktum ud i strakt arm for ikke at kaste op - eller sætte mig ned og græde. Umenneskeligheden lurer lige under overfladen, når et samfund er parat til at tage livet af sine egne.

WHO er blevet en døds-coach, og anbefalingen er horribel, men det er kun en forlængelse af den forfærdende virkelighed, at vi allerede nu tager livet af godt 14.000 børn om året i Danmark ved abort.

Skal vi bare acceptere det?

Ketty Dahl, galleriejer og billedkunstner,
formand for Retten til Liv |

EU's POLITISKE TOP

Europaparlaments-
bygningen i Strasbourg.
Foto: pixabay.com

vil gøre abort til rettighed i EU

Da Frankrig overtog formandskabet i EU ved årsskiftet, talte den franske præsident Emmanuel Macron i Europa-Parlamentet. Her annoncerede han sin vision om at inkludere retten til abort i EU's charter om grundlæggende rettigheder – på samme måde som afskaffelsen af dødsstraf blev det, da charteret blev vedtaget.

Af Kerstin Hoffmann,
kommunikationssekretær

fritaget for at medvirke mistænkeliggøres.

ET OFFENSIVT ANGREB

EU-parlamentets resolutioner er ikke bindende for medlemslandene. Men de lægger et pres og sætter en retning. Bindende er til gengæld "EU's charter for fundamentale rettigheder". Dette charter blev indskrevet i Lissabontraktaten, som tråde i kraft i 2009. Macrons lancering er derfor et meget offensivt angreb på lande, der ønsker at beskytte sine ufødte borgere.

Alt dette drejer sig dybest set om Polen. Den knaldrøde klud i den forbindelse er naturligvis, at den polske domstol i oktober 2020 afgjorde, at abort af handicappede er i modstrid med den polske forfatning, der forbyder diskrimination af handicappede.

ET PARADOKS
Får Emmanuel Macron sin vilje, cementeres en ideologisk konsekvent afvisning af det ufødte menneskes basale rettigheder i EU – helt i tråd med WHO's nye retningslinjer.

ET PARADOKS

Får Emmanuel Macron sin vilje, cementeres en ideologisk konsekvent afvisning af det ufødte menneskes basale rettigheder i EU – helt i tråd med WHO's nye retningslinjer.

Hvor paradoksalt er det ikke, at kampen imod lige rettigheder for alle mennesker føres an af den frie verdens politikere! |

Dette er ikke bare en fiks, fransk ide. Kampen for at forpligte EU's medlemslande til at sikre fri adgang til abort har været udholdende og målrettet.

I sommeren 2021 vedtog Europa-Parlamentet (med et lille flertal) efter mange tidligere forsøg en resolution i det udvalg, der behandler sager om kvinders rettigheder og ligestilling (FEMM). Her beskrives fri abort som en standard, som medlemslandene opfordres til at rette ind efter. Abortforbud omtales som kønsbaseret vold, og lægers mulighed for at blive

Får Emmanuel Macron sin vilje, cementeres en ideologisk konsekvent afvisning af det ufødte menneskes basale rettigheder i EU – helt i tråd med WHO's nye retningslinjer.

WHO's nye abortanbefaling under lup

Af Jonathan Oehlenschläger Rasmussen, stud. theol.

9. marts i år offentliggjorde FN's verdenssundhedsorganisation, WHO, en ny rapport kaldet Abortion care guideline, som har trukket en del opmærksomhed. Den både opdaterer og erstatter WHO's tidligere anbefalinger vedrørende abort fra henholdsvis 2012, 2015 og 2018, og skal således ses som en komplet oversigt over alle nuværende WHO's abortanbefalinger. Rapporten består af fire kapitler med i alt 54 anbefalinger.

DE 54 ANBEFALINGER

I anbefalingerne skelnes der mellem *recommend*, *suggest* og *recommend against*. *Recommend* er en stærk anbefaling for, *suggest* er en svag anbefaling for og *recommend against* en stærk anbefaling imod. Alle anbefalinger har desuden en uddybende forklaring med et såkaldt rationale, der beskriver grunden til anbefalingen.

Anbefalingerne omhandler flere emner, deriblandt prævention, rådgivning, abortgrænser og abortmetoder, men særligt de tre første anbefalinger samt anbefaling 22 er værd at lægge mærke til. De er alle anbefalinger i kategorierne *recommend* og *recommend against* og dermed stærke anbefalinger.

Anbefaling 1 er en anbefaling for fuld afkriminalisering af abort, både hvad angår den, der får abort, og de, der assisterer. Rationalet er her, at en kriminalisering resulterer i, at kvinden i stedet vil søge aborten ulovligt, hvilket kan være farligt for hende, samt at sundhedspersonale vil undgå at foretage aborter pga. frygt for potentiel straf.

Anbefaling 2 er en anbefaling mod love og reguleringer, der begrænser abort ud fra bestemte kriterier samt en anbefaling af, at abort skal være muligt, dersom kvinden ønsker det. Her er rationalet, at kriteriet i en sådan lov eller regulering ofte er flertydigt og svært at tolke i praksis, og at det giver udfordringer for særligt kvinder, der søger abort som følge af voldtægt.

Ill.: freehand.dk

Anbefaling 3 er en anbefaling mod love og reguleringer, der forbyder abort frem til en bestemt graviditetsuge. Det er dermed en anbefaling om, at abort skal være mulig frem til fødslen, og det er særligt denne anbefaling, der har skabt debat i Danmark, hvor abortgrænsen i øjeblikket er 12 uger i udgangspunktet. Rationalitet bag denne anbefaling er, at reguleringerne begrænser adgang til abort samt fører til øget mødredødelighed og usikre aborter.

Anbefaling 22 går på, at abortmuligheder ikke skal kunne begrænses af, at sundhedspersonale ikke ønsker at udføre abort af samvittighedsgrunde. Selvom der i rapporten gives udtryk for, at det i udgangspunktet er en menneskeret at nægte af samvittighedsgrunde, hævdes

det, at denne ret ikke kan forsvares i tilfælde, hvor det i praksis fører til, at det bliver sværere for kvinden at kunne få en abort. Rationalet er, at det forsinker muligheden for abort samt lægger byrder på kvinden, der søger abort, samt på det sundhedspersonale, der ikke har samvittighedsproblemer med at foretage aborter.

HVAD MED MENNESKERETTIGHEDER?

Fælles for anbefalingerne er, at de alle har kvinden, der søger abort, og hendes rettigheder i fokus, men ikke nævner noget om fosteret og hvorvidt det har rettigheder. Alle anbefalingerne er efterfulgt af relevante menneskerettigheder, der appliceres på anbefalingen, men der siges intet om fosteret. Når f.eks. retten til liv (artikel 3 i menneskerettighederne) nævnes, handler det udelukkende om, at kvinder skal undgå smerte, og at mødredødeligheden skal sænkes, mens fosteret forbigås i tavshed.

HVAD NU?

I rapportens fjerde kapitel beskrives det, at man aktivt vil implementere og udbrede anbefalingerne og ca. et år efter udgivelsen følge op på, hvordan anbefalingerne har påvirket politiske beslutninger. I Danmark er det, som tidligere nævnt, på nuværende tidspunkt især rapportens tredje anbefaling om, at abort skal være muligt frem til graviditeten, der har skabt debat. I forlængelse af WHO's udspil har bl.a. overlæge på Rigshospitalet, Øjvind Lidegaard, og direktør for mødrehjælpen, Ninna Thomsen, foreslået at rykke abortgrænsen længere frem end 12. uge, og det bliver spændende at se, hvordan rapporten vil påvirke den fremtidige abortdebat og lovgivning, i Danmark såvel som i udlandet. |

Alle anbefalingerne er efterfulgt af relevante menneskerettigheder, der appliceres på anbefalingen, men der siges intet om fosteret.

Abort er nød

fordi kvinden er i en ulykkelig situation

Ødvenndigt,

Af Ellen Højlund Wibe, landssekretær

DETTE ARGUMENT for abort er sandsynligvis drevet af en ægte bekymring for de kvinder, der står i en meget svær situation med deres graviditet. Voldelig kæreste, ung og uden netværk, dårlig økonomi, og man kunne blive ved.

Som abortmodstandere skal vi dele bekymringen med vores modpart for disse kvinders vanskelige situation. Alt andet ville virke utroværdigt og følelseskoldt. Vi er jo også optaget af det gode liv for kvinder.

Når bekymringen så er delt, er der imidlertid brug for en afklaring af, hvad din modpart tænker om den ufødte. Mener vedkommende, at den ufødte ikke er et fuldgyldigt menneske med lige rettigheder? Hvis det er tilfældet, så er det jo derfor, at abort anses som en acceptabel løsning på problemet og ikke så meget kvindens situation. Eller måske mener vedkommende, at fosteret er et fuldgyldigt menneske med lige rettigheder, men at kvindens rettigheder alligevel vejer tungere?

Lad os foretage et tankeeksperiment som en hjælp til afklaring:

Hun er 17 år og bliver gravid efter en "våd" aften i

byen. Faren til barnet vil ikke kendes ved hverken graviditeten eller hende, men hun har et stærkt ønske om at blive mor og vælger at gennemføre graviditeten til trods for et sårbart netværk og lægens kraftige opfordring til abort. Efter en god start begynder problemerne at komme væltende: barnet har kolik, hun finder ingen støtte i sit spinkle netværk, og hun er kørt helt ned. Hvis hun i den situation gik til sin læge og bad om hjælp, ville lægen så foreslå, at barnet kunne aflives som en løsning på hendes problemer? Nej, selvfølgelig ikke. Det strider imod vores moral og al anstændig tænkning. Barnet er et menneske, og hjælpen må gives ud fra en anerkendelse af begges behov for et så godt liv som muligt.

Hvis din modpart så hævder, at fosteret ikke er et menneske på samme måde som det fødte barn, så har I da fået afklaret, at det er her, I er uenige. I er *ikke* uenige om, at kvinden står i en svær situation og har brug for hjælp. Samtalen kan nu koncentrere sig om det, I faktisk er uenige om. Og hvem ved, om det ender med, at den tanke bliver sået i din modpart, at abort er et problem, fordi den ufødte faktisk er et menneske med nøjagtig samme værdi som et født barn.

I parentes bemærket: Der er ingen tvivl om, hvilket syn på den ufødte, der ligger bag WHO's nylige rapport! |

MYNDIGHEDERNE HAVDE TRUFFET BESLUTNINGEN

Jeg sad ude på altanen sammen med min ældste datter, da Sara, min datter på 14 år, kommer ud og fortæller os, at hun er gravid.

Sådan indleder Rita* sin fortælling. Et forløb der i bund og grund handler om manglende anerkendelse af integritet hos den mor, der ikke bare overlader alle beslutninger omkring sin datters vanskelige situation til de offentlige myndigheders vurdering, men forsøger at finde en vej ud fra sine egne værdier. En kamp som synes tabt på forhånd, når man nu i forvejen figurerer i "systemet" som en belastet familie.

En personlig beretning fortalt til Ellen Højlund Wibe

– Min første reaktion overfor min datter var: *Det er godt, du fortæller mig det; så må vi finde ud af, hvad der nu skal ske.* Hun blev glad for, at jeg ikke blev vred og oplevede det som en god mors reaktion; det var sådan, hun kendte mig.

Skolen, som vi har et godt samarbejde med, bliver orienteret, og de sender straks en underretning videre til de sociale myndigheder. Så hurtigt, så vi ikke nåede selv at få snakket det ordentligt igennem først, hvilket skolen efterfølgende beklagede.

De sociale myndigheder tager straks kontakt til min datter - bag min ryg. De anklager mig for ikke at ville samarbejde, og vi indkaldes til møde i kommunen. Deres dagsorden ligger tydeligvis fast på forhånd, men de indleder dog med at spørge mig, hvad jeg tænker om det. Mit svar er det, som for mig har været vigtigt igennem

hele forløbet: *Jeg ønsker for Sara, at hun får forelagt alle muligheder, hele paletten, så hun kan tage stilling ud fra flere valgmuligheder.* F.eks. skulle bortadoption, evt. åben bortadoption**, også med i paletten. Jeg møder ingen forståelse for dette. De fastholder, at hvis hun ikke får en

"Skrive under på hvad?!", spørger jeg - og dermed opstår mistilliden til mig som omsorgsperson.

abort, vil barnet højst sandsynligt blive tvangsfjernet. Hun ville max. få lov at se barnet hver 3. måned, ja, i det hele taget var der i deres optik ikke noget som helst positivt alternativ til abort. Da Saras farmor, som også er med, på et tidspunkt ytrer, at det jo heller ikke er nemt at få en abort, svarer socialrådgiveren, at hun ikke syntes, det var svært at få en abort!

Ved konsultationen hos lægen bliver min datter spurgt: *Hvad tænker du, Sara?* Hun svarer: *Jeg hælder mest til abort...* Hvorefter lægen straks griber den og indstiller til medicinsk abort... *og I skal så bare begge lige skrive under der. Skrive*

under på hvad?! spørger jeg - og dermed opstår mistilliden til mig som omsorgsperson.

Vi er meget tæt på jul. Den 23. december ringer de fra kommunen: *Kører du hende selv, eller skal vi hente hende? Ingen af delene*, svarede jeg. *Havde I tænkt jer, at hun skulle ligge med sin medicinske abort juleaften?!*

Jeg insisterede på, at hun skulle have en scanning, så vi kunne finde ud af, hvor langt hun var henne, og

dermed hvor lang tid vi havde at gøre godt med i forhold til endelig beslutning. Scannings-muligheden blev i første omgang afvist med henvisning til, at vi jo var indstillet til abort! Vi fandt så selv frem til en privat klinik, men vi nåede desværre aldrig indenom.

Vi havde også fået en tid hos Mødrehjælpen, netop fordi jeg insisterede på, at hun skulle kende til alle muligheder, før hun bestemte sig. Selv var jeg ikke i tvivl om, at det bedste valg ville være åben bortadoption. Hun ville kunne se sit barn jævnligt og følge det forholdsvis tæt, men den daglige omsorgsdelen var lagt i hænderne på en, der var

mere rustet til det, end Sara var. For min egen del har abort aldrig været en mulighed. Jeg blev gravid med Sara, da hendes storebror kun var 6 måneder, og selvom det ikke har været lige nemt for mig med de 5 børn, der efterhånden er kommet til, så har abort aldrig kunnet komme på tale for mig. Men kom det dertil, at Sara selv valgte abort, så ville jeg respektere det. Bare ikke med den der selvfølgelighed, som både læge og sociale myndigheder lagde for dagen; alternativerne skulle have en ordentlig chance.

Lige efter nytår mødte vi ind på sygehuset. Vi fik to valgmuligheder: abort i morgen eller i overmorgen. Jeg følte, at de snød os; selvfølgelig var det også muligt senere! Så vi bl.a. kunne nå at snakke med Mødrehjælpen. Det nåede vi aldrig. Vi talte med en læge og sygeplejerske på gynækologisk afdeling, og for første gang følte vi os set og hørt. *Hun behøver selvfølgelig ikke at få en medicinsk abort*, sagde de og imødekom os altså på det område.

“Jeg er en dårlig mor, inden jeg nåede at blive det. Jeg har jo slået mit eget barn ihjel”.

Sara kunne ikke stå imod deres pres, og valgte aborten 2 dage senere, et par dage inde i det nye år. Jeg kunne for min samvittigheds skyld ikke underskrive tilladelsen til abort. Hendes far kunne i øvrigt heller ikke, fordi han sidder i fængsel. Sara var faktisk glad for, at jeg ikke underskrev, men stod ved mine principper; det var den mor, hun genkendte. Men det var åbenbart ikke noget problem at fremskaffe en gyldig underskrift på rekordtid alligevel.

Samtidig med beslutningen om abort havde de i samarbejde med kommunens sociale myndigheder og hen over hovedet på både Sara og mig besluttet, at hun skulle have indsat en spiral i forbindelse med indgrebet.

Jeg protesterede kraftigt - til stor irritation for sygeplejersken. På selve indlæggelsesdagen sidder de med papirerne, der skal underskrives i forbindelse med valg af spiral, og jeg gentager, at de ikke har fået noget som helst samtykke fra hverken Sara eller mig til det, og at min datter for øvrigt er overfølsom overfor den slags fremmedelementer i kroppen. De ender med at måtte give sig, og en flink gynækolog kommer senere med et forslag til ikke-hormonel prævention, som vi tager imod. Sagen om at få lagt en spiral op i hende er dog ikke færdig endnu fra de sociale myndigheders og lægens side; det foregår bare bag min ryg.

Selvom Sara i det store og hele har det godt i dag, så er der en tanke, der sidder i hende, og som hun selv formulerer sådan: *Jeg er en dårlig mor, inden jeg nåede at blive det. Jeg har jo slået mit eget barn ihjel*.

Vi er ved at være færdige med beretningen, men Rita runder af med nogle refleksioner.

– Jeg blev rystet over, hvordan de havde planlagt det hele på forhånd. Kun modvilligt fik jeg via en jurist tilladelse til at læse journalen igennem omkring forløbet, og jeg går næsten i chok, da jeg ser, hvor nøje alt er planlagt bagom min ryg. Lægen indrømmer, at forløbet nok kunne være grebet anderledes an.

Jeg overvejede at indsende en klage, men min psykolog advarede mig. Det ville være for risikabelt for en som mig, der i forvejen hører til i en udsat gruppe set fra de sociale myndigheders side. Det er ærlig talt en skræmmende tanke, at vi er nogen, der i udgangspunktet står langt svagere i forhold til klagesager end mere ressourcestærke mennesker. Der er noget uretfærdighed, som aldrig kommer frem i lyset, fordi en bestemt gruppe mennesker simpelthen løber for stor en personlig risiko ved det. *Jeg er den professionelle*, som socialrådgiveren sagde til mig på et tidspunkt – og dermed forsøgte at lukke munden på mig.

Samtalen er ved at være slut. Rita kommer til sidst i tanker om de mange skilte på sygehuset, der også hang i venteværelset, mens aborten foregik: *Sprit hænder, det redder liv!* – Det virkede helt tragisk på mig!

**Sara og Rita er ikke de rigtige navne. Redaktionen er bekendt med dem.*

***Ved åben bortadoption vil barnet have kendskab til og mulighed for at bevare kontakten til sin biologiske familie. |*

Jeg blev rystet over, hvordan de havde planlagt det hele på forhånd.

Selvrealisering eller forpligtelse

– den ufødte på vægtskålen

Foredrag ved Sørine
Gotfredsen ved Retten til
Livs årsmøde.

Referat ved Vibe Ryberg Holm, læge

LIV OG DØD

Hvad vil det sige, at vi er sat i verden til at leve livet? Mennesket har en tendens til at alliere sig med døden og gøre den til sin ven, som om døden var positiv. Det er en alarmerende tendens. For livet er til ved Guds vilje. Alt er blevet til, fordi det er Guds intention, at der findes liv. Det må være omdrejningspunktet for alt, vi taler om. Det står i skarp kontrast til samfundets opfattelse af livet som en biologisk tilfældighed. Konsekvensen af dette er, at mennesket selv bestemmer. Det betyder, at døden fylder mere som en mulighed, man kan gøre brug af.

AT VÆRE SKABT

I skabelsesberetningen lærer vi, at livet er skabt til at modarbejde døden. Det er ikke meningen, at

nogen skal antaste dette liv, for mennesket er sat i livets tjeneste. Både med aktiv dødshjælp og abort gør man noget til lov, og derved gør man det gradvis til en norm. Der er en form for antikristen skabelsestænkning på spil. Skabtheden skrives ud af spørgsmålet, og resultatet er, at mennesket bestemmer over liv og død. Mennesket er faldet ud af den tilstand, det burde befinde sig i, og på grund af faldet, er det blevet hovmodigt. Søren Kierkegaard mener, at det giver nogle utrolige faldgruber, fordi mennesket tror, det kan forlade sig på sin tænkeevne. Det gør, at vi kommer ud i en afkrog, hvor mennesket har lov til at slå ihjel.

PLIGT TIL AT LEVE

Retten til at leve hænger også sammen med pligten til at leve. Hvis man ignorerer den pligt, er det svært at overbevise nogen om, at de ikke selv må beslutte deres død. Grundtvig talte om, at man ikke skulle gøre sig til gode venner med døden. Han var også en plaget mand med megen lidelse i sit liv. Men han så alligevel det naturlige menneskeliv som rummende noget godt. Han var bevidst om den detalje, at døden er fjenden. Døden er den store løgn, og det er ondskaben. Men man må afvise løgneren, som vil livet til livs. Hvis man stoler på løgneren, bliver sjælen revet itu, og hele ens liv ødelægges. Løgneren har direkte forbindelse med det onde, den fører en bag lyset, ind omme bag livets lys. Hvis vi lyver, tjener vi en fjendtlig magt. Og bagatelliserer man løgneren, kommer man væk fra livet.

SAMVITTIGHEDEN

Grundtvig mener, at vi i stedet må være i kontakt med vores samvittighed. Samvittighed handler om at være sam-vidende om noget, nemlig om det, som er nedlagt i vores natur, en Guds billedlighed. Og det er en dimension af at være skabt i Guds billede, at vi er skabt til at leve livet. Vi er sam-vidende om, at det hele en dag skal ophøjes, for Kristus er kommet til verden for at frelse os. Det rækker fremad i troen på evigheden.

DET MODERNE MENNESKE

Den franske forfatter Michel Houellebecq skriver om et løsrevet moderne vestligt menneske. Ingen af hans figurer orker at leve mere, fordi de ikke kan mærke, det er nødvendigt at leve. Han skriver om en mand, hvis far er

Der blev taget afsked med bestyrelsesmedlemmerne Nikolaj Sejer Henriksen og Johanne Blohm Enevoldsen ved årsmødet. Foto: Elin Donskov.

Jens Vindum, Retten til Livs formand gennem de sidste 6 år, stoppede i forbindelse med årsmødet. Her retter bestyrelsesmedlem Elin Donskov en hjertelig tak til ham for en solid indsats. Foto: Ketty Dahl.

Mellem 80 og 90 i alle aldre fyldte godt op i Aarhus Bykirke. Foto: Elin Donskov.

Der var godt gang i mikrofonen og spørgsmålene til Sørine Gotfredsen efter hendes foredrag. Foto: Elin Donskov.

død via aktiv dødshjælp på en klinik i Zürich. Sønnen besøger klinikken og går helt amok. Den ekstreme vold og absurditet er her et billede på den absurde situation, at vi slår folk ihjel i god ro og orden. Det, at mennesket er herre over liv og død, gør, at vi accepterer drab og dermed også anden grænseoverskridende adfærd. Det er et grotesk indgreb.

HVORFOR LEVE?

Viktor Frankl, der var psykiater og overlevede en KZ-lejr, har udgivet en bog der hedder *Psykologi og eksistens*. Han beskriver forskellen på,

Mennesket har mistet sit "hvorfor", og derfor kan det selv tage beslutninger om eksistens, krop og livet selv.

hvornår noget holder en fast i livet, og hvornår man giver slip. Dette at holde ud er en afgørende dimension. Den, der ved, hvorfor han skal leve, kan tåle næsten et hvilket som helst "hvordan". Mennesker med en opgave, de overlever. Mennesker, der ikke ved, hvorfor de skal overleve, de dør. Mennesket har mistet sit "hvorfor", og derfor kan det selv tage beslutninger om eksistens, krop og livet selv.

AKTIV DØDSHJÆLP

Ved aktiv dødshjælp har man mistet troen på retten til at leve. Aktiv dødshjælp baserer sig på tanken om det frie valg, der kun eksisterer i princippet. I praksis bliver det påvirket af, hvad andre mennesker mener. Man kan nemt føle sig forpligtet til ikke at leve, eller ligefrem at dø for de andres skyld. At gå i døden ophøjes til at være etisk rigtigt! Friheden bliver dermed den største dyd.

ABORT

Er det så på samme måde moralsk rigtigt at få abort, hvis man ikke kan tilbyde et barn de bedste rammer? Eller er det en anden sag med abort? Tanken om abort er alvorlig og skræmmer mennesket mere, og derfor er aborttallet heller ikke løbet løbsk.

SAMFUNDET

Vores statsminister mener ikke, der er flere nuancer i debatten om den fri abort. Pia Olsen Dyhr mener, man må give barnet det privilegium ikke at blive født. Dermed bliver det til et ideal, at man har ret til ikke at leve livet. Det er dog i bedste fald naivt og et forenklet syn på verden. Friheden bliver ophøjet til en retting med hensynet til kvindens krop. Det bli-

ver let noget indlysende progressivt, en af de absolutte dyder, der trumfer alt andet.

Charlotte Rørth har skrevet bogen *Med rank ryg*, som handler om den viden, kvinder har: at børn er hellige. Men den viden er gjort tavs.

FOR FRI ABORT

Jeg er ikke imod den fri abort, selv om jeg godt kan følge argumentet om, at man ikke må slå liv ihjel. Men der er visse normer, man ikke kan trække tilbage. I den ideelle verden var der ingen abort. Men i den praktiske verden ville det være umuligt og for konfrontatorisk at trække aborten tilbage. Men vi skal holde gang i samtalen. Abort er aldrig let eller uproblematisk. Abort er et af de største etiske dilemmaer i samfundet. Selvom jeg ikke er abortmodstander, er jeg i mit hjerte imod fri abort.

Oven på det veloplagede foredrag udspandt der sig en livlig debat. Især fyldte spørgsmålet, hvorvidt kampen mod fri abort kan vindes i det danske samfund, hvor fri abort har været en del af normen i snart 50 år? Eller er det spildte kræfter og med til at stigmatisere os? Kan vi tillade os ikke at forsøge? |

Dagen blev rundet af med en forbønsgudstjeneste ved valgmenighedspræst Henrik Højlund. Foto: Ketty Dahl.

HVEM ER DE NYE FOLK I RETTEN TIL LIVS BESTYRELSE?

Navn: Pauline Balaban

Alder: 22 år

Studie/job: Jurastuderende

Bosat i Aarhus

Kirkeligt tilhørsforhold: Katolik

HVAD FIK DIG TIL AT SIGE JA TIL EN BESTYRELSESPOST I RETTE TIL LIV?

Den frie abort er noget af det grusomste i verden i dag. Fuldstændigt

sårbare, hjælpeløse og uskyldige mennesker bliver hver dag lovligt dræbt i vores samfund. At være med i kampen for de ufødtes liv og samfundets ændring af sit syn på disse er noget af det vigtigste, man kan gøre. Det har de seneste år ligget mig meget på sinde at engagere mig i arbejdet for de ufødte, for sandheden om menneskets værdighed og livets grænseløse værdi. Jeg tøvede derfor ikke længe, da jeg blev spurgt om at træde ind i Retten til Livs bestyrelse.

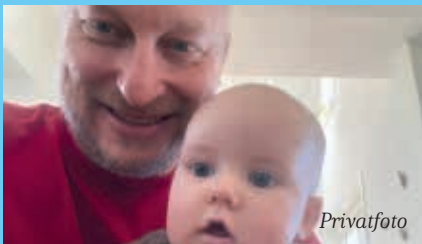
Mit håb er, at loven i Danmark ikke længere vil tillade fosterdrab. Der er nok lang vej endnu, men Herren er med i kampen, og for Ham er alting muligt. Lige nu er hvert enkelt

liv, som Retten til Liv er med til at redde, en ubeskrivelig sejr, og dét arbejde er af meget høj prioritet for mig.

HVAD HÅBER DU SÆRLIGT AT KUNNE BIDRAGE MED?

Jeg håber at kunne bidrage med de unges synsvinkel, hvilket bl.a. mit møde med andre unge abortmodstandere til pro-life kurset* i Aarhus giver en indsigt i. Jeg håber også, at kompetencerne fra mit studie vil være til hjælp. Derudover håber jeg som katolik at kunne bidrage med at engagere flere fra den katolske kirke i Retten til Liv.

** Pauline leder et kursus, hvor unge i Aarhus klædes på med argumenter og god dialog-etik. Jonathan Vigilius leder et tilsvarende i København.*

Navn: Jørn Blohm Knudsen

Alder: 56

Erhverv/job: Virksomhedskonsulent

Bosat i Aarhus

Kirkeligt tilhørsforhold:

Aarhus Valgmenighed, Dansk Oase

HVAD FIK DIG TIL AT SIGE JA TIL EN BESTYRELSESPOST I RETTE TIL LIV?

Det ufødte barns ret til livet har siden min ungdom fyldt meget i mine tanker. *Da min mor var gravid med mig, ønskede hun sig en abort af bekvemmelighedsgrunde.* Heldigvis var det før, aborten blev fri, og lægen sagde nej. Tænk, hvis det ikke var sket, og jeg aldrig var blevet til?! Alle de mennesker jeg har været i berøring med i mit liv. Ikke at det handler

om, at jeg er noget specielt, men der er så mange mennesker, vi mangler blandt os med de mange aborter, der foretages hvert år i Danmark og ud over hele verden. Kan vi blot redde nogle ...

HVAD HÅBER DU SÆRLIGT AT KUNNE BIDRAGE MED?

Jeg har stor erfaring indenfor drift og opbygning af velgørende organisationer, fundraising og ledelse. |

Ny formand for Retten til Liv

Retten til Liv konstituerede sig ved sit seneste bestyrelsesmøde, og ny formand er **Ketty Dahl**. Vi bringer et portræt i næste nummer af LIV. |

SAMMENHÆNG

Jens Nex, tidligere bladtegner og grafiker på Aarhus Stifttidende og Randers Amtsavis, siger sådan om sin tegning:

”Jeg vil prøve, med kærlig hilsen, at vække samvittigheder hos gravide og vise, hvor stor en kærlighed man går glip af, hvis man fjerner et barn. Og vise at mor og barn hænger sammen i kærlighed. At de er hinandens kød og blod.” |

